

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-34

Raad voor Onderwijs, Jeugdzaken en Cultuur

Nr. 128

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 september 2009

Hierbij zend ik u, mede namens staatssecretaris Van Bijsterveldt, de geannoteerde agenda van de Informele Onderwijs-, Jeugd- en Cultuurraad van 23 en 24 september aanstaande.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R. H. A. Plasterk

Geannoteerde agenda Informele Raad 23 en 24 september 2009

Voor de Informele Raad, die op 23 en 24 september aanstaande in Göteborg plaatsvindt, staat het volgende onderwerp op de agenda:

- De rol van leraren en schoolleiderschap

De Informele Raad heeft geen bevoegdheden voor het nemen van besluiten. Het doel van deze Raad is het uitwisselen van gedachten over bovengenoemd onderwerp. Deze uitwisseling van standpunten zal plaatsvinden op hoofdlijnen.

Rol van leraren en schoolleiderschap

De rol van leraren en schoolleiderschap is één van de onderwijsprioriteiten van het Zweedse EU-voorzitterschap. Vooral in tijden van economische crisis, is het belangrijk dat leerlingen over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om goed toegerust de arbeidsmarkt te kunnen betreden. Leraren en schoolleiders spelen een centrale rol bij het meegeven van deze benodigde bagage, aldus het Zweedse voorzitterschap. Aan de kwaliteit van professioneel en effectief leraarschap, liggen de volgende factoren ten grondslag:

- Het werven van de beste studenten voor de lerarenopleiding, door de kwaliteit van de lerarenopleiding op peil te krijgen en te houden én door het beroep van leraar (financieel) aantrekkelijk te maken.
- Het ondersteunen en begeleiden van beginnende docenten. De kwaliteit van het onderwijs heeft baat bij zowel de inzichten die de beginnende docent wordt geboden, als de mentor die continu reflecteert op het leraarschap.
- Het stimuleren van continue professionele ontwikkeling van leraren. Een leven lang leren is voor leraren van belang om in te kunnen spelen op de voortdurende maatschappelijke veranderingen en de toeneemende mobiliteit tussen landen.
- Om bovenstaande factoren van de grond te krijgen, is goed schoolleiderschap cruciaal. Een schoolleider heeft niet alleen een administratieve rol; een schoolleider wordt eveneens geacht omstandigheden te creëren, waarin het lerarenkorps optimaal kan functioneren.

Aan de Informele Raad worden onder meer de volgende discussievragen voorgelegd:

- Hoe maken we het beroep van leraren aantrekkelijker?
- Hoe kunnen systemen van het begeleiden van beginnende leraren het beste worden gebruikt?
- Hoe kan de mobiliteit van leraren(opleiders) gestimuleerd worden?
- Welke maatregelen zijn nodig voor schoolleiders om de professionaliteit van leraren te borgen?

Voor alle discussievragen geldt dat in beschouwing wordt genomen hoe op Europees niveau van elkaar geleerd kan worden, en hoe er samengewerkt kan worden.

Inzet Nederland

De discussievragen zijn voor Nederland herkenbaar. Versterking van de aantrekkelijkheid van het beroep is een centraal thema in onze reactie op het advies van de commissie Leraren, het Actieplan LeerKracht van Nederland. In aansluiting daarop zijn met de diverse sectoren (primair onderwijs, voortgezet onderwijs, beroeps- en volwasseneneducatie en hoger- en beroepsonderwijs) convenanten tot stand gekomen ter uitwerking van dat actieplan. De kwaliteit van de lerarenopleidingen en het vergroten van de kweek-

vijver komen uitgebreid aan bod in *Krachtig Meesterschap*, de kwaliteitsagenda voor het opleiden van leraren 2008–2011. Lerarenopleidingen streven naar een betere balans tussen het kennen en het kunnen van de leraar door samen de kennisbasis te beschrijven en ervoor te zorgen dat de afgestudeerde inderdaad over de vereiste kennis zal beschikken. Uitbreiding van de kweekvijver van leraren geschiedt onder meer door introductie van de educatieve minor in bacheloropleidingen in het wetenschappelijk onderwijs en door het project «Eerst de klas» naar analogie van het Engelse Teach First.

Langs twee lijnen wordt gewerkt aan de continue professionele ontwikkeling.

- *Op het niveau van de school* Scholen hebben in de lumpsum middelen beschikbaar voor het onderhouden van de bekwaamheid van het onderwijspersoneel. Met het convenant over professionalisering en begeleiding van onderwijspersoneel primair en voortgezet onderwijs is de lumpsum structureel met € 100 miljoen verhoogd
- *Op het niveau van de leraar* In aansluiting op het advies van de Commissie Leraren is de Lerarenbeurs voor scholing tot stand gekomen. Dat is een groot succes.

Ook wat betreft de rol van de schoolleider kan worden gewezen op recente beleidsdocumenten.

In de Kwaliteitsagenda Primair Onderwijs «Scholen voor Morgen» is het belang van investeren in goed leiderschap van schoolleiders benadrukt. Met werkgeversorganisaties, vakbonden en beroepsorganisaties is een samenhangende aanpak van beleidsinitiatieven afgesproken om het opbrengstgericht leiderschap te versterken en het beroep van schoolleider aantrekkelijker te maken. Deze aanpak is eind 2008 aan de Tweede Kamer aangeboden en bestaat onder andere uit een stimuleringsregeling voor opleidingstrajecten voor nieuwe schoolleiders en traineetrajecten voor leidinggevenden van buiten het onderwijs.

In de Kwaliteitsagenda Voortgezet Onderwijs «Tekenen voor Kwaliteit» is het belang van goed leiderschap eveneens onderstreept. Met de VO-Raad zijn afspraken gemaakt om het onderwijskundig leiderschap van schoolleiders te versterken. Het Innovatieproject van de VO-Raad geeft hier invulling aan met de dieptestrategie «Expeditie durven delen doen»: vernieuwingsprojecten die plaatsvinden op middelbare scholen in heel Nederland om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Professionalisering van schoolleiders maakt hier integraal onderdeel van uit, inclusief het aspect onderwijskundig leiderschap. Tevens is onderwijskundig leiderschap aandachtspunt in het kader van de kwaliteitszorg in scholen.